

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAKANLIĞI'NA

Türkiye'nin Asya ve Avrupa kısımlarını da birbirinden ayıran, Karadeniz'i Ege Denizi ve Akdeniz'e bağlayan Marmara Denizi, denizleri ve karaları bağlayan bir "su yolu" olarak stratejik önemiyle gelecek kuşaklarımızdan ödünç aldığımız önemli bir iç denizimizdir. Dünyadaki tüm çevresi bir ülke sınırları içinde kalan tek deniz olan Marmara Denizi, koruma ve incelemeye gerek duyulmayan bir deniz gibi görülse de çeşitli canlıların popülasyonu, derinliklerinde bulunan ve benzeri olmayan bir canlı habitatı ile de son derece önemli bir hazinemizdir.

Balıkesir, Bursa, Çanakkale, İstanbul, Kocaeli, Tekirdağ ve Yalova illerimizin kıyılarının bulunduğu Marmara Denizi hem kara (evsel atıklar, endüstriyel deşarjlar, nehirlerden kaynaklanan kirlenme) hem de deniz kökenli (ulaşımdan kaynaklanan) yoğun bir kirlenme yaşamaktadır. Bu kirlenmenin yarattığı çevresel tehdit giderek büyümektedir.

İstanbul başta olmak üzere Marmara Denizi çevresindeki illerimizdeki binlerce endüstri kuruluşundan, yüzbinlerce metreküp atıksu deşarj edildiği, bu atıksuların yarısından fazlasının ise arıtılmadan denize bırakıldığı araştırmalar sonucunda saptanmıştır. Yapılan son araştırmalara göre, kurşun çinko, bakır, krom, civa gibi ağır metallerin miktarı çok tehlikeli boyutlara ulaşmıştır.

Marmara Denizi'ne yine İstanbul başta olmak üzere Bursa, İzmit'ten ve diğer çevre kentlerden milyonlarca metreküp evsel atıksu deşarj edilmektedir. Marmara Denizi'ndeki kirliliğin tamamen temizlenmesinin olanaksız olduğunu belirten uzmanlar kirliliğe karşı yapılması gereken ilk ve en önemli müdahalenin denize kirletici girişini durdurmak olduğunu vurgulamaktadırlar.

Marmara Denizi'nin kaldırabileceği yükün üzerine çıkmış olan kirlilik deniz canlılarının tür çeşitliliğinin hızla azalmasına ve bununla birlikte de mevcut türlerin fert adetlerinde patlamalar şeklinde (örneğin Erdek ve Bandırma körfezlerinde son yıllarda görülen çok yoğun yosunlaşma ya da halk arasında "zehirli denizanası" olarak bilinen türün artması olarak) ifade edilebilecek anormalliklere yol açmıştır. Yapılan çeşitli araştırmalar göstermiştir ki; Marmara Denizi'ndeki çok türülük sadece 1-2 canlı türüne kadar düşmüştür. Araştırmalarda, ticari çapta öneme sahip türlerin büyük çapta ortadan kalktığı gözlenmiş ve sudaki oksijenin ise geçmiş seneler göz

önüne alındığında çok düştüğü, hatta bazı yerlerde sıfıra yakın değerler gösterdiği belirlenmiştir.

Marmara Denizi'nin suyunda yapılan araştırmalar da ise erimiş oksijen değerlerinin kritik seviyenin altına düşmesi bunun dışında sudaki organizmaların içerdikleri biyolojik zehir dolayısı ile diğer denizel canlılarda kütleli ölüm vakaları (özellikle Kapıdağ Yarımadası kuzeyinde dip balıklarında ölüm olayları) ve hatta son yıllarda oksijensizlikten göçmen balıklarımız artık hiç oyalanmadan, kıyılara yayılmadan Çanakkale Boğazından çıkıp gittiğinin gözlenmesi kirliliğin direkt bir göstergesi olduğu kadar, sonuçları ile de kirliliği artırıcı bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kısaca, Marmara Denizi' günden güne maviliğini kaybediyor, yeşile dönüyor. Oksijen yer yer sıfır değerlere yaklaşıyor, yüzlerce balık türü yok oluyor. Bu sebeple, Marmara Denizi'nde yaşanan ve boyutları gittikçe büyüyen kirlenmenin yarattığı çevresel tehdidin, çevre ve insan sağlığına etkilerini, yarattığı ekonomik zararları ve bu tehdidin nasıl giderileceğinin kapsamlı olarak araştırılması için Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılması için gereğinin yapılmasını arz ederiz. 09.09.2011

Dr. Candan Yıceci
T.C. Adalet Bakanlığı
Ankara

09.09.2011
Av. Namık HAVUTÇA
Balıkesir Milletvekili

Erdağ AKSÜNGÖR
Balıkesir Milletvekili

Bülent KURBANLI
Ankara M.V.

Rufin Köse
Gazim M.V.

İhsan Öker
İstanbul M.V.

M. Ali Ediboglu
Hatey M.V.

Kazım Kurt
Etiler M.V.

Valih Fırat
Milli Eğitim M.V.

Atilla Korkut
Kocaeli M.V.

Alihan
Antalya M.V.

[illegible]